

NIET MEER MAAR BETER

SCHOOLPLAN 2025-2029

Porteum
Lyceum

INHOUD

1. Koers bepalen	4
2. Missie en visie	6
Onze missie	
Onze visie	
Onze drie pijlers	8
3. Speerpunten 2025-2029	
3.1 Regie op eigen leren	
3.2 Aansluiting tussen onder- en bovenbouw	
3.3 Versterken van het taalonderwijs	
4. Verdieping: ons onderwijsconcept in beweging	16
5. Besturing en verbinding	18
De kracht van werkgroepen	
Samenstelling van de werkgroepen	
Inzet van artificial intelligence (AI)	
Ruimte voor teams	
Borging en afstemming	
6. Kwaliteitszorg en verantwoording	22
7. Wettelijke kaders en beleidspijlers	24
Onderwijskundig beleid	
Personeelsbeleid en professionalisering	
Burgerschap en sociale veiligheid	
Kwaliteitszorg en verantwoording	
Verankering van dit schoolplan	
8. Implementatie en vervolg	27
9. Slotwoord	29

1. KOERS BEPALEN

Na een intensieve periode van opbouw sinds de start van Porteuum loopt het vorige schoolplan af. Dit nieuwe plan markeert een volgende fase: een periode waarin we verder bouwen aan samenhang, verdieping en richting.

Een belangrijke les uit de vorige planperiode is dat er onvoldoende is gestuurd op uitvoering. Dat willen we nu anders doen. Dit plan kiest expliciet voor scherpe keuzes, concrete structuren en gedeeld eigenaarschap.

In Lelystad, een stad die volop groeit en verandert, ligt onze opdracht als enige havo/vwo-school stevig verankerd. We bieden structuur, richting en perspectief aan een diverse groep leerlingen in een regio waar kansen niet altijd vanzelfsprekend zijn. Die verantwoordelijkheid nemen we serieus.

We willen een breed en toegankelijk aanbod bieden binnen havo, vwo en gymnasium, met ruimte voor routes zoals Tweetalig Onderwijs (TTO) en het Technasium. Tegelijk maken we scherpe keuzes in wat organiseerbaar en betaalbaar is. Juist door duidelijke keuzes te maken, ontstaat ruimte om het onderwijs dat we bieden te verdiepen en te versterken.

Dat vraagt om onderwijs dat houvast biedt, ruimte laat voor ontwikkeling en rust creëert in een wereld vol prikkels. We zien dat leerlingen het soms lastig vinden om hun plek te vinden. Dat motivatie niet vanzelf komt. Dat taalproblemen het leren belemmeren. En dat de overstap van onderbouw naar bovenbouw voor veel leerlingen als groot en onduidelijk wordt ervaren.

In dit schoolplan kiezen we daarom voor drie speerpunten die direct op deze thema's inspelen:

- we versterken regie op eigen leren, zodat leerlingen stap voor stap leren keuzes te maken;
- we verbeteren de aansluiting tussen onderbouw en bovenbouw, zodat leerlingen die overgang als logisch en haalbaar ervaren;
- we investeren in taalonderwijs, omdat taal invloed heeft op alle onderdelen van het leren, van denken tot diploma.

Tegelijk beseffen we dat deze speerpunten voortkomen uit iets groters: onze visie op goed onderwijs. Die willen we de komende jaren samen verder verdiepen. Wat verstaan wij onder een goede les? Welke pedagogiek past bij onze leerlingen? En hoe geven we de drie pijlers van dit schoolplan, namelijk motivatie, eigenaarschap en presteren, vorm in de praktijk?

Dit schoolplan zien we als een gezamenlijke agenda voor de komende jaren. Het is niet bedoeld om alles vast te leggen, maar om richting te geven. Zodat we als collega's weten waar we aan werken. Zodat leerlingen merken waar we voor staan. En zodat we samen steeds beter worden in wat we doen.

De titel van dit schoolplan is niet toevallig gekozen: **Niet meer, maar beter**. We kiezen bewust voor focus, rust en richting. Niet door nog meer ambities op te stapelen, maar door scherpe keuzes te maken in wat we wél doen en wat niet meer hoeft.

2. MISSIE EN VISIE

Onze missie

Wij leren leerlingen koers houden in een wereld vol keuzes.

Op Porteum Lyceum begeleiden we jongeren in het vinden van hun richting in leren, leven en loopbaan. Niet door pasklare antwoorden te geven, maar door ze uit te dagen om zelf te denken, zelf te organiseren en zelf te groeien. Als enige havo/vwo-school in Lelystad voelen we de verantwoordelijkheid om een breed en toegankelijk aanbod te bieden binnen havo, vwo en gymnasium, met ruimte voor onderwijsvormen als Tweektalig Onderwijs en het Technasium. Tegelijk blijven we scherp op wat organiseerbaar en betaalbaar is.

We werken aan een stevige kennisbasis, maken eigenaarschap leerbaar en geven onderwijs vorm dat leerlingen helpt zichzelf en de wereld beter te begrijpen. Ons onderwijs is persoonlijk, toekomstgericht en helder georganiseerd, zodat leerlingen én collega's weten waar ze aan toe zijn.

Deze missie sluit aan bij de strategische koers van Porteum als geheel.

Onze visie

Goed onderwijs vraagt om focus. Niet meer, maar beter.

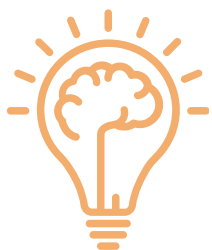
Op Porteum Lyceum streven we naar diepgang en eenvoud. We bouwen aan sterke taalvaardigheid, aan regie op eigen leren en aan een doorgaande leerlijn van brugklas tot eindexamen. We stellen hoge verwachtingen, omdat we geloven in het potentieel van iedere leerling. Tegelijk bieden we begeleiding en structuur, met oog voor verschillen, ruimte voor groei en ondersteuning als het (nog) niet lukt.

We organiseren kleinschalig onderwijs binnen een grote school. En we creëren ruimte voor motivatie, voor talent en voor betekenisvolle ontmoetingen. We willen geen school zijn van grote beloften, maar wel van doordachte keuzes. We weten dat we niet alles tegelijk kunnen, en dat wie alles wil, vaak het belangrijkste verliest. Daarom kiezen we bewust. En we blijven onderweg zoeken naar wat het beste werkt voor onze leerlingen.

Onze drie pijlers

Dit schoolplan is gebouwd op drie pijlers die richting geven aan ons onderwijs en onze ontwikkeling:

Motivatie

- Leren begint bij willen. We willen dat leerlingen zich gezien voelen, weten waarom iets ertoe doet, en zich verbonden voelen met wat ze leren. Motivatie is de motor achter eigenaarschap en prestaties, maar wordt ook versterkt door succeservaringen, competentie en betrokkenheid.

Eigenaarschap

- We leren leerlingen stap voor stap verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces. Eigenaarschap is geen vanzelfsprekendheid, maar iets wat je ontwikkelt met begeleiding, structuur en ruimte om te oefenen.

Presteren

- We hebben hoge verwachtingen van onze leerlingen én van onszelf. Presteren gaat over meer dan cijfers. Het gaat om inzet, groei, kwaliteit en trots op wat je bereikt, zichtbaar in toetsresultaten, maar ook in houding, samenwerking en doorzettingsvermogen.

Deze drie pijlers komen op verschillende plekken terug in dit schoolplan: in de speerpunten, in het verdiepen van het onderwijsconcept en in de manier waarop we het plan uitvoeren en volgen.

3. SPEERPUNTEN 2025-2029

Richting geven door te kiezen

In dit schoolplan kiezen we bewust voor focus. In plaats van alles tegelijk te willen, bepalen we samen welke thema's de komende jaren voorrang krijgen. We kiezen voor drie speerpunten die voortkomen uit wat we zien in de praktijk, horen van leerlingen en ouders, ophalen bij collega's en herkennen in de wereld om ons heen.

Het zijn thema's die direct raken aan de drie pijlers van ons onderwijs: motivatie, eigenaarschap en presteren. Maar bovenal zijn het onderwerpen die vragen om samenwerking, aandacht en actie. Elk speerpunt overstijgt de grenzen van vakken, functies en teams. Daarom geven we in dit plan niet alleen richting, maar ook ruimte voor de manier waarop we de uitvoering samen vormgeven.

In dit hoofdstuk beschrijven we per speerpunt:

- waarom het belangrijk is om hiermee aan de slag te gaan;
- wat we al weten uit observaties, gesprekken en praktijkervaring;
- welke vragen we verder willen onderzoeken;
- en welke bewegingen we de komende jaren willen realiseren.

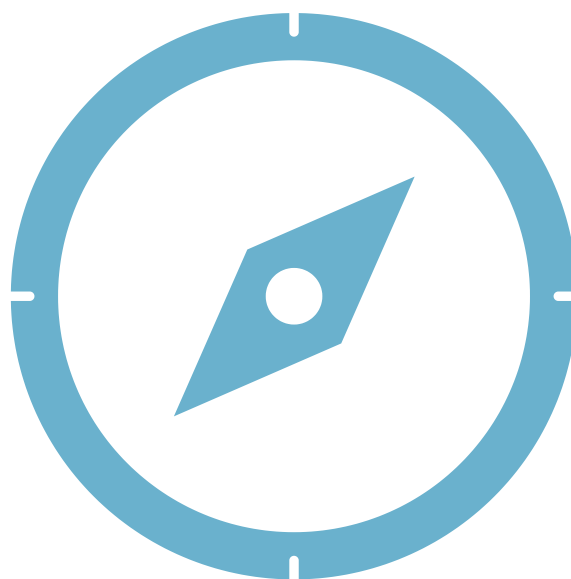
Het schoolplan biedt geen kant-en-klaar antwoord, maar zet een proces in gang. In schooljaar 2025-2026 starten werkgroepen die met elk speerpunt aan de slag gaan. Zij werken vanuit dit plan toe naar concrete acties, opbrengsten en keuzes in de dagelijkse praktijk.

3.1 Regie op eigen leren

Waarom dit speerpunt?

Veel lessen op Porteum Lyceum zijn nu nog sterk docentgestuurd. Leerlingen worden vaak meegenomen in het lesproces, maar hebben relatief weinig invloed op hoe, wanneer of met welk doel zij leren.

Tegelijkertijd vraagt zowel het vervolgonderwijs als de samenleving juist om jongeren die zelf keuzes durven maken, kunnen plannen, reflecteren en bijsturen. Die verantwoordelijkheid begint niet na het eindexamen, maar moet stap voor stap worden opgebouwd tijdens de schooljaren.

Leerlingen geven zelf aan dat ze behoefte hebben aan meer autonomie, aan het waarom achter lessen, en aan ruimte om zelfstandig te werken aan leerdoelen. Regie op eigen leren is dus niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk – als we leerlingen serieus nemen in hun ontwikkeling én als we ze willen voorbereiden op een toekomst waarin zelfstandigheid en zelfinzicht bepalend zijn.

Wat zien we in de praktijk?

Er zijn meerdere signalen die erop wijzen dat regie op eigen leren nog onvoldoende tot ontwikkeling komt:

- Leerlingen consumeren vaak passief en stellen weinig vragen over hun eigen leerproces.
- Werktijd wordt gemist of als te beperkt ervaren, zowel in de les als daarbuiten.
- Eigenaarschap is ongelijk verdeeld: sommige leerlingen nemen het vanzelf, anderen haken af zonder dat we het tijdig signaleren.
- Regie op leren wordt nu vaak gezien als onderdeel van de coachklas of route-uren, maar is nog onvoldoende ingebed in de vakles.

Wat vraagt dit van ons?

Om leerlingen regie te laten nemen over hun eigen leren, moeten wij eerst zorgen dat ze het kunnen leren. Dat vraagt om bewuste keuzes in begeleiding, opbouw en organisatie:

- Regie op eigen leren is geen einddoel, maar een leerproces.
- Leerlingen hebben structuur nodig, maar ook ruimte om te oefenen en fouten te maken.
- Ze moeten vaardigheden aanleren zoals plannen, reflecteren, evalueren, prioriteren en keuzes durven maken.
- Die vaardigheden moeten bewust worden opgebouwd in een doorlopende leerlijn van klas 1 tot en met het examenjaar.
- Die lijn moet zichtbaar zijn in het curriculum, in het mentoraat en in de vaklessen.
- Docenten hebben handvatten nodig om het leerproces en leerstrategieën structureel bespreekbaar te maken.
- Ook talentontwikkeling vraagt aandacht, met name voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Voor meer- en hoogbegaafde leerlingen biedt Porteuum Lyceum een structureel aanbod van verrijking, versnelling, coaching en een peergroep. Dit sluit aan bij onze ambitie om als Begaafdheidsprofielschool maatwerk te bieden dat regie op leren versterkt. Leerlingen die meer aankunnen krijgen de ruimte om hun talenten verder te ontwikkelen binnen een betekenisvolle leeromgeving, zodat zij uitgedaagd blijven en hun motivatie behouden.

Onderzoeksvragen en opdrachten voor 2025-2026

De werkgroep die met dit thema aan de slag gaat, buigt zich over de volgende vragen:

- Wat verstaan wij precies onder regie op eigen leren?
- Welke leerstappen of vaardigheden zijn nodig om die regie te kunnen ontwikkelen?
- Hoe bouwen we een doorlopende lijn op die realistisch is, ook gezien het puberbrein?
- Wat moet er veranderen in de vakles om regie écht te oefenen?
- Hoe kunnen we verschillen tussen leerlingen zichtbaar maken en er betekenisvol op inspelen?
- Wat betekent dit voor de rol van de vakdocent, en hoe ondersteunen we dat?

Gewenste beweging richting 2029

Wat willen we op dit speerpunt echt bereikt hebben over vier jaar?

- Een doorlopende leerlijn waarin leerlingen stapsgewijs leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun leren.
- Vakgroepen die in hun vakwerkplan beschrijven hoe regie op leren wordt geoefend, begeleid en geëvalueerd.
- Een bredere kijk op eigenaarschap, waarbij ook ruimte is voor het herkennen van overvraging en het bieden van structuur waar nodig.
- Een schoolcultuur waarin het normaal is om met leerlingen te spreken over het leerproces, niet alleen over de leerstof.
- Onderwijs dat leerlingen steeds beter helpt om hun leren te organiseren en te sturen.

Dilemma's en keuzes

Er zijn spanningsvelden die we onder ogen moeten zien:

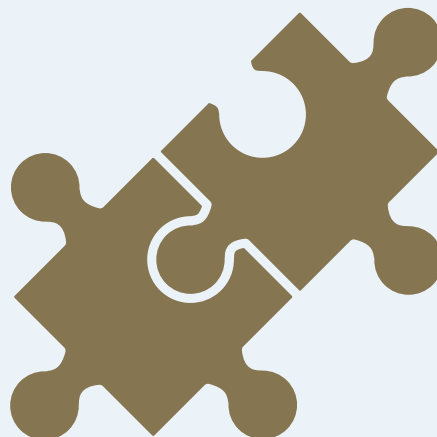
- Hoeveel vrijheid geef je zonder te vervallen in vrijblijvendheid?
- Wat doe je met leerlingen die (nog) geen regie kunnen nemen?
- Hoe houden we het werkbaar voor docenten, zonder dat dit een extra taak wordt?
- Wanneer bied je structuur, en wanneer juist ruimte?

3.2 Aansluiting tussen onder- en bovenbouw

Waarom dit speerpunt?

De stap van onderbouw naar bovenbouw blijkt voor veel leerlingen groter dan verwacht. Waar het onderwijs in de onderbouw vaak breder, begeleid en overzichtelijk is, vraagt de bovenbouw plotseling om meer zelfstandigheid, verdieping en planning. Voor een aanzienlijk deel van de leerlingen blijkt die overstap te groot. Het leidt tot motivatieverlies, onzekerheid en soms zelfs tot uitval.

Juist op Portenum Lyceum, waar we streven naar rust, regie en richting, willen we deze overgang beter begeleiden. Niet alleen voor de leerlingen die uitvallen, maar ook voor de grote groep die zich stilletjes terugtrekt zodra het moeilijker wordt. Door de aansluiting te verbeteren, helpen we leerlingen om hun leerlijn als samenhangend en haalbaar te ervaren. Dat draagt direct bij aan motivatie, zelfvertrouwen en leerresultaten.

Wat zien we in de praktijk?

Verschillende signalen laten zien dat de aansluiting beter kan:

- De overgang in lesopbouw, toetscultuur en tempo is groot en soms abrupt.
- Doorstroomnormen verschillen per afdeling, wat verwarring en onzekerheid oproept.
- Vaardigheden en leerstrategieën die leerlingen in de onderbouw ontwikkelen, sluiten niet altijd aan op de cognitieve eisen van de bovenbouw.
- Leerlingen missen overzicht op hun leerroute en raken motivatie kwijt zodra ze het gevoel hebben dat ze 'niet kunnen meekomen'.
- Docenten uit onder- en bovenbouw werken te vaak nog los van elkaar.

Wat vraagt dit van ons?

Een betere aansluiting vraagt om structurele en schoolbrede keuzes. Niet alleen organisatorisch, maar ook didactisch en pedagogisch:

- We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de leerlijn van klas 1 tot en met het examenjaar als één geheel te zien.
- Dat betekent meer samenwerking tussen onderbouw- en bovenbouwdocenten.
- We maken afspraken over pedagogisch-didactische principes die zorgen voor continuïteit en herkenbaarheid.
- Leerlingen moeten beter zicht krijgen op hun eigen groei en mogelijkheden.
- We moeten kritisch durven kijken naar drempels die we zelf opwerpen, bijvoorbeeld in normeringen, toetsvormen en verwachtingspatronen.

Onderzoeksvragen en opdrachten voor 2025–2026

De werkgroep gaat zich onder andere buigen over de volgende vragen:

- Hoe kunnen we meer eenheid en herkenning in de leerroute brengen voor leerlingen?
- Wat zijn minimale pedagogische en didactische afspraken die helpen bij continuïteit?
- Welke interventies zijn nodig voor leerlingen die nog niet klaar zijn voor bovenbouwniveaus?
- Wat kunnen we leren van leerlingdata, feedback en uitvalpatronen?
- Hoe geven we leerlingen zelf een actieve rol in het verbeteren van de aansluiting?
- Hoe brengen we onderbouw- en bovenbouwdocenten vaker met elkaar in gesprek over verwachtingen, aanpak en taalgebruik?

Gewenste beweging richting 2029

We formuleren de volgende ambities:

- De uitval bij de overgang van klas 3 naar klas 4 is gehalveerd dankzij betere begeleiding en eerder zicht op knelpunten.
- Vakgroepen beschrijven in hun vakwerkplannen hoe de leerlijn doorloopt, zowel op inhoud als op leerstrategieën.
- Leerlingen ervaren de overgang niet langer als een plotselinge sprong, maar als een logische volgende stap.
- Er ontstaat meer herkenbaarheid in lesopbouw, toetsing en begeleiding tussen leerjaren, zonder alles gelijk te trekken.
- De afstemming tussen teams en secties over de leerlijn is versterkt en structureel ingebed.

Dilemma's en keuzes

Ook dit speerpunt kent spanningsvelden die we moeten erkennen:

- Wat doe je als een leerling inhoudelijk nog niet klaar is voor de bovenbouw, maar sociaal en emotioneel wél toe is aan de overstap?
- Hoe zorg je voor eenheid in aanpak zonder te vervallen in eenheidsworst?
- Wat mag verschillen tussen afdelingen en docenten, en wat moet gelijk zijn om leerlingen niet te verliezen?

3.3 Versterken van het taalonderwijs

Waarom dit speerpunt?

Taal is de sleutel tot leren. Wie moeite heeft met lezen, luisteren of formuleren, ervaart ook problemen bij het begrijpen van opdrachten, het maken van toetsen en het uitdrukken van eigen ideeën. Op Porteum Lyceum merken we dat taalproblemen steeds vaker een rem vormen op leerprestaties, motivatie en doorstroom. Begrijpend lezen, woordenschat en schrijfvaardigheid zijn in veel vakken knelpunten, ook in vakken waar taal niet expliciet op het rooster staat.

Leerlingen lopen vast, raken ontmoedigd of vallen uit, soms zonder dat we helder hebben waar het begint. Tegelijk vinden veel docenten het lastig om taalontwikkeling binnen hun eigen vak concreet vorm te geven. Juist daarom willen we taalonderwijs de komende jaren versterken. Niet als geïsoleerd onderdeel, maar als gezamenlijke verantwoordelijkheid én als fundament onder succesvol leren.

Wat zien we in de praktijk?

Verschillende signalen maken de urgentie zichtbaar:

- Begrijpend lezen en formuleren van antwoorden zijn schoolbreed problematisch.
- Leerlingen hebben moeite met langere teksten, vaktaal en open vragen.
- Taalonderwijs wordt vaak los gezien van vakonderwijs, en dus ook losgelaten.
- Er is frustratie over digitale taalinstrumenten zoals Numo, die vaak als saai of losstaand worden ervaren.
- Te veel nadruk op taal, bijvoorbeeld via toetsing, werkt demotiverend bij leerlingen die al onzeker zijn.
- Tegelijk benutten we de kracht van taal nog te weinig als middel om denken, zelfvertrouwen en leerplezier te versterken.

Wat vraagt dit van ons?

Het versterken van taalonderwijs betekent niet dat ieder vak een taalles moet worden. Wel dat we samen verantwoordelijkheid nemen voor taalontwikkeling in al haar vormen:

- Taal is niet alleen de taak van Nederlands, maar moet verweven zijn met andere vakken.
- Leerlingen moeten weten wat er van hen verwacht wordt qua taal, ook buiten het vak Nederlands.
- Docenten hebben duidelijke en praktische voorbeelden nodig van hoe zij taal kunnen integreren in hun lespraktijk.
- We moeten zoeken naar manieren om taalontwikkeling betekenisvol en motiverend te maken.
- AI biedt mogelijkheden voor taalstimulering, maar vraagt ook om bewuste inzet en heldere pedagogische keuzes.

Onderzoeksvragen en opdrachten voor 2025–2026

De werkgroep die met dit speerpunt aan de slag gaat, verkent onder meer de volgende vragen:

- Wat zijn de belemmerende factoren voor taalontwikkeling bij onze leerlingen?
- Hoe kunnen we leerlingen stimuleren om wél te lezen en te formuleren?
- Welke vakoverstijgende afspraken zijn mogelijk over taalverwachtingen en ondersteuning?
- Wat heeft een docent nodig om taalontwikkeling binnen het eigen vak te begeleiden?
- Hoe kunnen we de overgang van primair naar voortgezet onderwijs versterken op het gebied van taal?
- Op welke manier kunnen we taalvaardigheid zichtbaar maken en volgen, ook buiten toetsing?

Gewenste beweging richting 2029

Onze ambities zijn:

- Betere resultaten op DIA-toetsen voor begrijpend lezen, woordenschat en spelling.
- Vakgroepen die in hun vakwerkplannen laten zien hoe zij aandacht geven aan taalverwachtingen en -begeleiding.
- Meer leerlingen die succesmomenten ervaren met taal, ook buiten het vak Nederlands.
- Een gezamenlijke taalbasis binnen de school, zichtbaar in lessen, communicatie en toetsing.
- Bewuste inzet van AI als hulpmiddel bij taalontwikkeling, passend bij onze onderwijsvisie.

Dilemma's en keuzes

Het werken aan taal roept ook lastige vragen op. Die mogen we niet uit de weg gaan:

- Hoe voorkomen we dat taalonderwijs voor sommige leerlingen juist een extra barrière vormt?
- Wanneer helpt standaardisering, en wanneer belemmert het vakinhoudelijke ruimte?
- Hoe bewaken we de balans tussen vakinhoud en taalontwikkeling zonder verlies van diepgang?

4. VERDIEPING: ONS ONDERWIJSCONCEPT IN BEWEGING

In een tijd waarin zowel de samenleving als het onderwijsveld sterk in beweging zijn, is het noodzakelijk om niet alleen naar onze lespraktijk te kijken, maar ook naar de onderliggende overtuigingen die die praktijk sturen. Wat verstaan wij onder goed onderwijs op Porteum Lyceum? Wat willen we leerlingen meegeven? En hoe zorgen we dat we blijven aansluiten bij hun motivatie, ontwikkeling en leefwereld?

De keuze om het onderwijsconcept te verdiepen is dan ook geen extraatje naast het schoolplan, maar vormt het fundament onder de drie speerpunten die we voor de komende jaren hebben gekozen. Dit hoofdstuk volgt ná de speerpunten, omdat het de basis beschrijft die we willen versterken om onze ambities duurzaam te realiseren.

We nemen de tijd om zorgvuldig te onderzoeken wat leerlingen nu nodig hebben, wat ons beroep van ons vraagt, en wat de samenleving van ons verwacht. Daarbij gebruiken we de bestaande praktijk, de visie uit het vorige schoolplan en de feedback van leerlingen en ouders als vertrekpunt. Ook externe ontwikkelingen zoals de actualisatie van het curriculum, de inclusie-opdracht richting 2035 en de opkomst van AI vragen om doordinking van wat ons onderwijs moet zijn en doen.

Richtinggevende inzichten

De werkgroep die zich met dit onderwerp bezighoudt, benoemde een aantal thema's en denkrichtingen die het gesprek de komende tijd kunnen voeden:

- Leerlingen moeten leren ontdekken wat hen raakt, motiveert en beweegt. Dat vraagt om ruimte in het onderwijs, maar ook om structuur, begeleiding en eigenaarschap.
- We willen dat leerlingen niet alleen volgen, maar leren sturen. Dat vraagt om een leeromgeving die autonomie, competentie en verbondenheid bevordert.
- Leren wordt betekenisvoller als het is verbonden met actuele vraagstukken, vakoverstijgend denken en ervaringen buiten het klaslokaal.
- Juist bij leerlingen die moeite hebben met taal, werkt betekenisvol werken aan taalontwikkeling beter dan toetsgestuurde aanpakken.
- In een diverse samenleving is het belangrijk dat leerlingen leren samenleven, zichzelf leren kennen en zich leren verhouden tot anderen. Goed burgerschap vraagt om onderwijs dat bijdraagt aan menswording en maatschappelijk bewustzijn.

Onderzoeksvragen voor 2025–2026

In het schooljaar 2025–2026 willen we samen met collega's, leerlingen en ouders onder meer de volgende vragen verkennen:

- Wat verstaan we als school onder een 'onderwijsconcept'? Gaat het over inhoud, pedagogiek, organisatie of alles tegelijk?
- Hoe verhouden de drie pijlers (motivatie, eigenaarschap, presteren) zich tot onze dagelijkse praktijk?
- Welke externe ontwikkelingen (curriculumherziening, AI, inclusie) moeten expliciet een plek krijgen in ons onderwijs?
- Wat vraagt het van docenten om leerlingen meer ruimte te geven om te ontdekken, te ervaren en richting te kiezen, en hoe begeleiden we hen daarin?
- Hoe ervaren leerlingen onze huidige manier van lesgeven? Wat raakt hen wel, en wat niet?
- Kan vakoverstijgend werken aan complexe vraagstukken bijdragen aan meer samenhang, betere motivatie en minder versnippering?

Opdracht en vervolgstappen

In dit plan spreken we af dat we in het schooljaar 2025–2026:

- een brede werkgroep samenstellen waarin verschillende afdelingen, rollen en perspectieven vertegenwoordigd zijn;
- een onderzoekende aanpak hanteren waarin ruimte is voor gesprekken, kleine experimenten en praktijkvoorbeelden;
- opbrengsten uit het tevredenheidsonderzoek, gesprekken met leerlingen en ervaringen van collega's actief ophalen en benutten;
- aan het eind van het schooljaar een richtinggevend kader opleveren dat de basis vormt voor verdere uitwerking in jaarplannen, vakgroepen en teamontwikkeling.

Deze werkgroep vormt daarmee de bodem onder het geheel. Geen blauwdruk vooraf, maar een stevige onderlegger die richting geeft terwijl we samen verder bouwen aan het onderwijs van morgen.

5. BESTURING EN VERBINDING

De ambities in dit schoolplan vragen om meer dan goede bedoelingen. Wie echt werk wil maken van verandering, moet zorgen voor structuur, tijd, eigenaarschap en zichtbaarheid. We willen dat dit plan voelbaar is in de klas, in gesprekken tussen collega's, in keuzes die we maken en in wat leerlingen ervaren.

Daarom kiezen we voor een besturingsaanpak die houvast biedt zonder te verstarren. De uitvoering moet praktisch zijn in opzet, met duidelijke rollen en kaders. We maken ruimte voor initiatief, maar leggen ook vast wat nodig is om richting, samenhang en betrokkenheid te behouden. Zo ontstaat een structuur die beweging vasthoudt zonder dat het voelt als extra ballast.

De kracht van werkgroepen

De speerpunten én de verdieping van het onderwijsconcept worden uitgewerkt in vier werkgroepen. Die vormen het kloppend hart van de uitvoering van het schoolplan. Ze bestaan uit collega's van verschillende teams, zijn verbonden aan het MT en gekoppeld aan leerlingen. De schoolplanwerkgroep blijft tot de herfstvakantie actief om de opstart te begeleiden.

Elke werkgroep:

- krijgt een duidelijke opdracht;
- heeft een eigen jaarplanning;
- koppelt terug aan teams, MT en het geheel;
- en is zichtbaar in het weekbericht, teamoverleggen en drie keer per jaar in schoolbrede inspiratiemomenten.

Ook ouders en leerlingen worden betrokken bij de uitvoering. Leerlingen via klasvertegenwoordigers of de leerlingenraad, ouders via klankbordgroepen en gerichte terugkoppeling. Signalen uit deze groepen worden meegenomen in de evaluatie en bijstelling van het plan.

Samenstelling van de werkgroepen

Elke werkgroep bestaat uit zes leden:

- een projecteigenaar, die inhoudelijk koers houdt en resultaatverantwoordelijk is;
- een procesbegeleider, die zorgt voor structuur, ritme en reflectie. Deze wordt ondersteund door de inzet van AI;
- en vier inhoudelijke leden, die zorgvuldig worden geworven op basis van vooraf bepaalde profielen.

De profielen verschillen per werkgroep, afhankelijk van het thema. Zo ontstaat een team met complementaire perspectieven: vakinhoudelijk, leerlinggericht, analytisch en creatief. Dit voorkomt dat werkgroepen bestaan uit 'wie nog ruimte heeft', en zorgt voor eigenaarschap en energie. De werving gebeurt deels open, deels gericht.

Zowel de projecteigenaar als de procesbegeleider worden ondersteund in hun rol. Voorafgaand aan de start worden zij getraind in rolopvatting, begeleiding en het slim inzetten van AI. Door goede rolverdeling en voorbereiding ontstaat een stevig fundament voor eigenaarschap en voortgang.

Inzet van artificial intelligence (AI)

AI wordt in elke werkgroep ingezet als ondersteunend middel bij proces en inhoud. Denk aan het voorbereiden van werkvormen, structureren van opbrengsten, samenvatten van notities, het genereren van conceptteksten of het verzamelen van voorbeelden. Zo houden werkgroepen ruimte voor verdieping, zonder dat alles handmatig hoeft. AI wordt daarnaast ingezet als sparringpartner om keuzes af te wegen, inzichten te ordenen of voorbeelden te genereren op basis van (wetenschappelijke) kennis. Hierdoor wordt evidence-informed werken concreet en haalbaar in de praktijk.

Ruimte voor teams

In alle werkgroepen blijft ruimte voor professionele afwegingen binnen teams. Vakgroepen bepalen zelf hoe zij bijdragen aan de speerpunten, met oog voor het vak, de doelgroep en de dagelijkse lespraktijk. Richting geven betekent niet dat alles uniform wordt. Er is ruimte voor nuance, context en maatwerk.

Borging en afstemming

Om overzicht te houden, wordt een visueel organogram opgesteld waarin de nieuwe werkgroepen en bestaande overlegstructuren zichtbaar zijn. Bestaande werkgroepen en initiatieven worden heroverwogen. Alleen wat daadwerkelijk bijdraagt aan de uitvoering van het schoolplan blijft bestaan of wordt opnieuw ingebed.

Elke werkgroep koppelt jaardoelen aan de bredere jaarplanning van de school. Zo ontstaat een duidelijke verbinding tussen het schoolplan, het jaarplan, en de kwaliteitscyclus.

5.3 Eigenaarschap en beweging

De kracht van deze werkwijze zit niet alleen in de opbrengsten, maar in de manier van werken. De werkgroepen vormen een voorbeeld van gedeeld eigenaarschap, professionele ruimte en gezamenlijke koers. Ze verbinden collega's uit verschillende teams en brengen de dagelijkse praktijk in direct contact met visie en ontwikkeling. Dat vraagt om een cultuur waarin het normaal is om elkaar te bevragen, ideeën te toetsen, fouten te maken en opnieuw te beginnen. Waarin feedback welkom is en gedeeld wordt. Waarin niet alles van tevoren vaststaat, maar waar wel richting en kaders duidelijk zijn.

De procesbegeleiders speelden hierin een belangrijke rol. Zij bewaakten de structuur, gaven ruimte aan reflectie en hielden de werkgroepen in beweging. Ook de betrokkenheid van teamleiders en MT-leden droeg bij aan het vertrouwen dat dit werk ertoe doet en leidt tot iets groters.

5.4 Vervolgstep: borging en verdieping

De werkgroepen zijn niet klaar. Ze vormen de basis onder de uitvoering van dit schoolplan. In de komende jaren blijven ze werken aan het verdiepen, toetsen en bijstellen van de gekozen richting. Ze blijven in gesprek met teams over doelen en fasering, en betrekken leerlingen via coachgesprekken, portfolio-inzichten en reflectiemomenten.

Elke werkgroep ontvangt twee verdiepende vragen die helpen om richting te houden. Ook ontvangen zij suggesties voor manieren om de opbrengsten zichtbaar te maken en te bepalen of doelen zijn bereikt. Zo zorgen we ervoor dat het niet alleen bij denken blijft, maar dat we samen blijven doen, toetsen en leren.

We stimuleren dat werkgroepen regelmatig samenkomen om voortgang te bespreken, inzichten te delen en keuzes te onderbouwen. Op die manier houden we het gesprek gaande, blijven we lerend, en zorgen we voor duurzame ontwikkeling.

De kracht van de werkgroepen zit in het feit dat ze niet iets naast de school zijn, maar in de school. Ze zijn niet tijdelijk, maar blijvend. Niet bedacht, maar beleefd. En daarmee zijn ze essentieel voor het waarmaken van onze ambitie

6. KWALITEITSZORG EN VERANTWOORDING

Een goed plan is geen garantie voor goed onderwijs. Pas in de uitvoering – in lessen, gesprekken en keuzes – wordt zichtbaar of we waarmaken wat we ons hebben voorgenomen. Daarom nemen we kwaliteitszorg serieus. Niet als controle-instrument, maar als manier om samen te leren, te verbeteren en koers te houden.

Waarom kwaliteitszorg?

De speerpunten en ambities uit dit plan vragen om scherpheid in uitvoering en regelmatige reflectie. Wat werkt goed? Wat blijft liggen? Waar lopen leerlingen of collega's vast? Door dat gestructureerd te volgen en te bespreken, zorgen we dat het schoolplan niet verdwijnt in de waan van de dag, maar richting blijft geven.

We brengen in kaart wat we zien, bespreken waar we staan en nemen maatregelen als dat nodig is. Die cyclus herhalen we op verschillende niveaus: in vakgroepen, teams, werkgroepen en het MT. Daarbij betrekken we ook leerlingen en ouders. Zo ontstaat een schoolbrede kwaliteitscultuur waarin data en ervaringen worden gebruikt om verder te komen.

Wat gebruiken we?

Porteum Lyceum werkt met het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs als basis. Binnen dat kader gebruiken we een eigen kwaliteitskalender en een samenhangend pakket aan instrumenten:

- toetsgegevens en leerresultaten (zoals DIA-toetsen en examencijfers);
- lesobservaties en collegiale consultatie;
- tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en medewerkers;
- reflectieverslagen vanuit teams of werkgroepen;
- signalen en feedback uit gesprekken met leerlingen en ouders;
- gegevens uit Vensters en DUO.

Deze bronnen worden niet alleen verzameld, maar ook besproken, geïnterpreteerd en gebruikt om keuzes te maken. Kwaliteit is bij ons geen afvinklijst, maar een gedeeld beeld van waar we staan en waar we naartoe willen.

Hoe werken we met kwaliteit?

We hanteren een cyclische aanpak: plannen maken, uitvoeren, inzicht verzamelen, bijstellen en opnieuw beginnen. Deze manier van werken is ingebed in onze jaarplanning en overlegstructuur. Op elk niveau zoeken we naar een balans tussen eigenaarschap, samenwerking en sturing.

De aanpak wordt herkenbaar en effectief doordat we:

- afspraken maken over wat we willen bereiken en hoe we dat meten;
- voortgang bespreken in teams, MT en werkgroepen;
- reflectiemomenten inbouwen in de planning;
- opbrengsten koppelen aan het jaarplan en de schoolbrede ambities.

Hoe leggen we verantwoording af?

Verantwoording is voor ons geen sluitpost, maar een kans om transparant te zijn over wat we doen. We leggen verantwoording af:

- binnen de school: in teams, het MT en richting de MR;
- via het schoolplan, het jaarplan en de voortgangsrapportages;
- extern: via Vensters VO, inspectieonderzoeken en gesprekken met bestuur en ouders.

We laten zien waar we staan, wat we geleerd hebben, en welke keuzes we maken. Zo maken we kwaliteit bespreekbaar en zichtbaar.

Hoe volgen we dit schoolplan?

Het schoolplan is onderdeel van de kwaliteitscyclus. Elk jaar bespreken de werkgroepen, het MT en de teams de voortgang. De MR kijkt mee en geeft feedback. Waar nodig worden accenten bijgesteld via het jaarplan. Elke vier jaar wordt het plan als geheel herijkt. Zo blijft het actueel, gedragen en richtinggevend.

De jaardoelen van werkgroepen worden opgenomen in het formele jaarplan. Zo ontstaat een duidelijke koppeling tussen de inhoudelijke speerpunten en de bredere kwaliteitscyclus van de school.

7. WETTELIJKE KADERS EN BELEIDSPIJLERS

Naast onze eigen ambities en keuzes zijn we als school ook gehouden aan wettelijke verplichtingen. Die vormen het kader waarbinnen we ons onderwijs vormgeven. Tegelijk bieden ze juist ruimte om bewuste keuzes te maken en deze stevig te onderbouwen. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we invulling geven aan deze wettelijke pijlers.

Onderwijskundig beleid

Porteum Lyceum verzorgt havo-, vwo- en gymnasiumonderwijs. Het gymnasium is een vwo-leerroute met klassieke talen. Binnen zowel havo als vwo bieden we Tweektalig Onderwijs en het Technasium aan. Daarnaast is er structurele aandacht voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Porteum Lyceum is lid van de Vereniging Begaafdheidsprofielscholen en werkt aan verdere versterking en borging van dit aanbod.

Leerlingen worden opgeleid tot het behalen van een havo- of vwo-diploma, met ruimte voor differentiatie, ondersteuning en uitdaging. We werken binnen de wettelijke kerndoelen en eindtermen, en stemmen ons onderwijsaanbod af op de eisen van vervolgonderwijs, brede vorming en maatschappelijke participatie.

Binnen deze koers is blijvende aandacht voor verbijzonderingen zoals Tweektalig Onderwijs het Technasium en de begeleiding van meer- en hoogbegaafde leerlingen (Begaafdheidsprofielschool). Deze vormen maken integraal deel uit van ons aanbod en worden de komende jaren in samenwerking met externe partners verder versterkt.

In dit schoolplan hebben we drie speerpunten benoemd die richting geven aan ons onderwijskundig beleid: regie op eigen leren, een betere aansluiting tussen onderbouw en bovenbouw, en het versterken van taalvaardigheid. In samenhang hiermee verdiepen we onze visie op goed onderwijs, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

Personeelsbeleid en professionalisering

Ons personeelsbeleid sluit aan op de cao VO, het professioneel statuut en de wettelijke eisen rond bevoegdheden en functiemix. We willen medewerkers ruimte geven voor ontwikkeling, maar ook richting bieden in wat we samen belangrijk vinden. Daarom stemmen we professionalisering en teamontwikkeling af op de speerpunten uit dit schoolplan.

Binnen alle teams en vakgroepen is aandacht voor vakdidactische ontwikkeling, het begeleiden van leerlingen en het versterken van regie op leren.

De voorzitters van de werkgroepen worden ondersteund in leiderschap en procesbegeleiding. Afdelingsleiders zijn expliciet verantwoordelijk voor het verbinden van ontwikkelteams aan de dagelijkse praktijk en het schoolbeleid.

Burgerschap en sociale veiligheid

We zien burgerschap niet als een verplicht vakgebied, maar als een gezamenlijke opdracht. Leerlingen leren op Porteum Lyceum samenleven met verschillen, hun mening vormen, verantwoordelijkheid nemen en kritisch denken. Dat zit in lessen maatschappijleer en levensbeschouwing, maar ook in de manier waarop we met elkaar omgaan in de school.

We werken aan een sociaal veilig schoolklimaat waarin elke leerling zich gezien en gesteund voelt. Vertrouwenspersonen, mentoren, leerlingbesprekingen en een duidelijke zorgstructuur spelen hierin een belangrijke rol. We monitoren sociale veiligheid jaarlijks en nemen signalen serieus. In ons beleid en handelen sluiten we aan bij de wettelijke verplichtingen rond grensoverschrijdend gedrag, meldstructuren en weerbaarheid.

Kwaliteitszorg en verantwoording

In hoofdstuk 6 is beschreven hoe we op Porteum Lyceum werken aan systematische kwaliteitszorg. We volgen leerresultaten, voeren lesobservaties uit, analyseren data, verzamelen feedback van leerlingen en ouders, en bespreken dit in teams en het MT. We leggen verantwoording af via Vensters VO, via de MR en in de gesprekken met bestuur en inspectie. Daarbij kijken we niet alleen terug, maar vooral vooruit: waar willen we verbeteren, en wat vraagt dat van ons?

De kwaliteitskalender, het kwaliteitshandboek en onze interne overlegstructuur zorgen samen voor een cyclische aanpak die helpt om ambities uit het schoolplan daadwerkelijk te realiseren en waar nodig bij te stellen.

Het schoolplan dient ook als uitgangspunt voor het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. We zorgen dat het plan actueel is, breed gedragen wordt en een zichtbare plek heeft binnen de kwaliteitscyclus.

Financieel beleid

Het financieel beleid ondersteunt de uitvoering van dit schoolplan. Middelen worden ingezet in lijn met de gekozen speerpunten, met aandacht voor professionalisering, ondersteuning en onderwijsontwikkeling. Daarbij is er ruimte voor investering in specifieke onderwijsvormen zoals Tweetalig Onderwijs, Technasium en Begaafheidsprofielschool.

Verankering van dit schoolplan

Dit schoolplan geldt als formeel beleidsdocument voor de periode 2025 tot en met 2029 en is afgestemd met de medezeggenschapsraad. De uitvoering wordt jaarlijks gemonitord en geëvalueerd binnen de werkgroepen, afdelingen en het MT. Waar nodig wordt het plan herijkt op basis van voortgang, opbrengsten en veranderende omstandigheden.

Conform artikel 10 lid 1 sub b van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) wordt dit plan formeel ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

Het schoolplan vormt ook het overkoepelende kader voor onderliggende documenten zoals het schoolondersteuningsprofiel (SOP), het veiligheidsbeleid, de jaarverslagen en het jaarplan. Deze sluiten hier inhoudelijk en cyclisch op aan.

8. IMPLEMENTATIE EN VERVOLG

Een schoolplan is geen eindproduct, maar een vertrekpunt. De kracht zit niet alleen in wat er op papier staat, maar vooral in hoe we het samen tot leven brengen. Daarom besteden we nadrukkelijk aandacht aan de uitvoering van dit plan in de komende vier jaar.

De uitvoering ligt in handen van vier werkgroepen: drie per speerpunt en één voor het verdiepen van het onderwijsconcept. Deze werkgroepen worden samengesteld aan het begin van schooljaar 2025/2026. Iedere werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende teams en wordt gekoppeld aan een afdelingsleider. De voorzitter is verantwoordelijk voor de voortgang, voorbereiding en terugkoppeling binnen de groep.

De schoolplanwerkgroep blijft tot de herfstvakantie actief om de opstart van deze structuur goed te begeleiden. Leerlingen worden betrokken via klasvertegenwoordigers of de leerlingenraad. Elke werkgroep krijgt een vaste plek in de jaarplanning, in teamoverleggen en in het weekbericht. Drie keer per jaar wordt een moment georganiseerd waarop collega's kunnen aansluiten voor inspiratie, feedback of uitwisseling.

De eerste taak van elke werkgroep is het aanscherpen van de ambitie per thema en het bepalen hoe voortgang en opbrengsten zichtbaar worden. Dit kan bijvoorbeeld door:

- het verzamelen van praktijkvoorbeelden uit lessen;
- het houden van korte interviews met leerlingen of collega's;
- het uitvoeren van lesobservaties met een gerichte focus;
- het bespreken van leerlingwerk;
- of het uitvoeren van een zelfscan per team of vakgroep.

Niet de methode staat centraal, maar de zorgvuldigheid waarmee we ontwikkeling zichtbaar en bespreekbaar maken.

Bij de uitvoering van dit plan wordt nadrukkelijk gekeken naar balans en werkdruk. Werkgroepen sluiten aan bij bestaande overlegmomenten en krijgen een plek in de jaarplanning. De school kiest bewust voor focus: niet méér, maar béter. Deze aanpak helpt om andere initiatieven te heroverwegen, en waar mogelijk juist te schrappen.

Elke werkgroep formuleert jaardoelen, uiterlijk vóór de herfstvakantie. Aan het eind van het schooljaar volgt een evaluatie, die wordt besproken in het team, het MT en de MR. Deze evaluatie vormt de basis voor het nieuwe jaarplan en, indien nodig, voor bijstelling van het schoolplan.

De uitvoering van dit plan vraagt eigenaarschap, maar ook gezamenlijke verantwoordelijkheid. Niet alleen binnen de werkgroepen, maar ook in vakgroepen, teamoverleggen en het dagelijks handelen van collega's. Daar krijgt het plan zijn gezicht. Richting ontstaat pas als we het samen vormgeven: stap voor stap, keuze voor keuze.

9. SLOTWOORD

Dit schoolplan is het resultaat van gesprekken, observaties, analyses en keuzes. Van denkkraft en betrokkenheid, maar vooral van een gedeelde overtuiging: goed onderwijs ontstaat niet vanzelf. Het vraagt richting, rust en ruimte. Het vraagt keuzes. En het vraagt om samenwerking op alle niveaus.

In dit plan hebben we gekozen voor een koers die dichtbij komt: bij wat we zien in de klas, wat we horen van leerlingen en waar collega's dagelijks mee werken. We hebben drie speerpunten benoemd, ruimte gemaakt voor verdieping van ons onderwijsconcept en afgesproken hoe we hiermee aan de slag gaan. We hebben doelen gesteld, een werkwijze afgesproken en verantwoordelijkheid belegd. Maar bovenal hebben we een uitnodiging geformuleerd. Om samen te bouwen. Om te durven proberen. En om gaandeweg bij te sturen als dat nodig is.

Het schoolplan is geen eindstation. Het is een instrument om samen scherp te blijven op wat we belangrijk vinden. Om richting te geven aan keuzes, houvast te bieden in verandering en onszelf eraan te herinneren waarom we dit werk doen. Dat is de belofte van dit plan: **niet meer, maar beter**. Minder versnippering, meer samenhang. Zodat we ruimte maken om echt te bouwen aan goed onderwijs.

We kijken uit naar de uitvoering, het gesprek, het zoeken, het vieren en het verbeteren. In de trajecten die we kiezen, maar vooral in de talloze ontmoetingen waarin we richting geven, afstemmen, bijstellen en samen verder komen.

